

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr 30
TELEFON Nr. 226.
Scrisorile nerancate nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se returnează.
Inserate
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
BIBLIOTECI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukas Nachr.,
Nax. Angenfeld & Emerio Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelt Nachr., Anton Oppelt.
In Budapesta la A. V. Golber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
opold (VII Erzsebet-kört).
Prețul inserțiilor: o serie
garantată pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tariful și invo-
ială. — RECLAME pe pagina
— a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
—
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
—
Pe un an 8 fr., pe șase
luni 4 fr., pe trei luni 2 fr.
—
Se primumă la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
târgului Inului Nr. 30. etagiu
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
—
Cu d-nul acesta: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esem-
pliar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiunile
se plătesc înainte.

Nr. 69

Brașov. Miercuri-Joi 27 Martie (9 Aprilie)

1908.

NOU ABONAMENT

LA

„GAZETA TRANSILVANIEI“.

Cu 1 Aprilie st. v. 1908

se deschide nou abonament pe cuartul doi
al anului, la care invităm pe toți amicii
și sprijinitorii foiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24
coroane, pe șase luni 12 coroane, pe trei luni
6 coroane, pe o lună 2 coroane.

ADMINISTRAȚIUNEA.

La cestiunea agrară în România.¹

București, Martie 1908.

Șirul măsurilor de îmbunătățire
a stării deplorabile a sateanului în
România, măsuri luate pe cale legis-
lativă, se încheie, în sesiunea actuală,
cu legea contra trusturilor (asocia-
țiuni de acaparare) arendașesti. Tex-
tul proiectului de lege în această pri-
vință l'am văzut în Nr. de alaltieri
al „Gazetei“.

Azi publicăm câteva pasaje mai
însemnate din expunerea de motive,
ce însoțește acest proiect de lege.

Dreptul de a ține moșii în a-
rendă n'are nici o mărginită în legis-
lația actuală a României. Același indi-
vid poate lua în arendă și exploata,
ca arendaș, ori câte moșii și de ori-
ce întindere ar fi ele. Dovadă aso-
cția sau familia Fișereștilor (în Mol-
dova de sus), care în a. 1905 exploata
o întindere de 159.399 ha. pentru
care Fișerești plăteau 3.441,343 lei
arendă. Legile României nu permit
streinilor neimpământeniți ocuparea
de moșii, ba nici așezarea lor la țară,
dar dreptul de arendare este un drept
civil de care (potrivit art. II. cod.
civ.) se bucură și străinii.

Proprietarii mari (cu proprietate
peste 100 ha) cultivă 3,810,351 ha,
din care sunt arendate peste 60%
(2,293,631 ha). Din pământurile aren-
date străinii stăpânesc 855,687 ha,
cuprinse în moșiile cele mai mari.

Care poate să fie cauza ace-
stei anomalii economice? — Mulți pro-
prietari români, nemulțumiți cu legea
de improprietărire a clăcașilor, din
1864, părăsira cultivarea directă a
moșiilor lor, arendându-le cui le oferia
mai mult, ear dânsii, proprietarii, sau
se retrăgeau la oraș, luând slujbe
mari, sau părăseau țara trăind din
arendile moșiilor în streinătate (ab-
senteism).

Cum traiul s'a tot scumpit și
lucrul s'a tot mărit, firește că aren-
zile an cu an s'au tot urcat, arenzi
ce trebuiau scoase. Și cine să le plă-
tească dacă nu arendașii din exploa-
tarea neomenoasă a pământului și
mai ales a țărănimii?! Pentru a-o
stăpâni și a-i impune orice poveri, a-

rendașii asociați n'au nici o conside-
rație, nici o cruțare! Dânsii acăpa-
rează mai multe moșii mărginașe,
pentru că țărani fiind îndepărtați de
orice alte moși, pe care s'ar putea
hrăni, să fie strânși ca într'un cerc
de fier și siliți a primi robia condi-
țiilor neomenoase ce li se impun
de Jidani și Grecii arendași fără de
inimă și lipsiți de orice sentiment
umanitar.

Una din cauzele nenorocitelor
rescoale de anul trecut a fost chiar
aceasta stare de lucruri. De aceea
prin manifestul regal dela 12 Martie
1907, s'a publicat *urbi et orbi*, că a-
semenea exploatare vinovate și peri-
culoase se vor înlătura prin legi po-
trivite. Proiectul de lege — menționat
duce la îndeplinire acel angajam-
ent de stat. Prin acest proiect care,
de sigur va deveni lege, se proclamă
sus și tare:

a) Nimeni nu poate să iee în
arendă sau să exploateze mai mult
de 4000 hectare.

b) Aceasta restricțiune nu se va
aplica proprietarilor de moșii, cari
vor putea să și exploateze moșiile, ori
cât de multe și oricât de estinse ar
fi ele, pe lângă proprietățile lor, însă
nu vor avea voie să exploateze și mo-
și străine sub nici un titlu.

c) Toate contractele de arendare,
în curs de executare, vor fi respec-
tate până la 23 Aprilie 1910, când
vor fi anulate.

Astfel sătenii, cari prin tovără-
șiile și prin băncile sătești sunt in-
lesniți în mod simțitor, vor putea să
iee dânsii cu arendă supraplusul de
moșii (peste 4000 ha.), pe lângă lo-
turile ce le vor cumpără, conform
dispozițiilor din legea tocnelilor agr-
icole.

De altfel și până acuma țăranul
român în general nu a privit cu mâ-
nile încrucișate progresele agricole la
proprietar și la arendaș. Ei i-au imitat
în multe și mai ales în procurarea și
folosirea *novelor mașine agricole*, de
cari se credea că se tem sătenii. Din-
tr'o statistică relativă vedem că să-
tenii (pelângă plugurile de fier cari
sunt aproape răspândite în toată țara)
posed (în raport cu marii proprietari)
următoarele mașine: 1) *Grape de fier*
în număr de 25.000 față cu 21.000
ale proprietarilor; 2) *Mașini de se-
mănat* în rânduri, 207 cu față 680 ale
proprietarilor; 3) *Rarițe de fier* 13,833
față cu 3000 ale proprietarilor; 4)
Mașini de secerat fără legat 10.556
față cu 3560 a propriet.; 5) *Triori-o*
mașini nouă 2982 față cu 2765 ale
proprietarilor.

Aceasta dovedește că și impila-
tul și obidatul sătean a început să
înțeleagă rostul unei munci mai ra-
ționale și că — încet-încet progre-
sează și el.

Fie, ca stăruințele statului, puse
deocamdată pe hârtie, să ajungă a
se întrupa.

Prof. V. Gr. Borgovanu.

La jubileul „Gazetei“.

Jurul Gherlei, Martie 24 (6 Apr.)

a. c. — Bătrânei noastre luptătoare,
mamei „Gazeta Transilvaniei“, care
a fost primul comet și deșteptător
al unui popor de gintă împărătească
și care în decursul celor șapte de-
cenii a fost propogătorul iubirii de
neam încălzând inimile și luminând
mințile tuturor spre tot ce este bun,
frumos și folositor neamului omenesc
— noi fiii și urmași divului Traian
din colțul nordic al frumoasei Tran-
silvanie aducem omagiul și sincera
noastră recunoștință, dorindu-i viață
înelungată, iar directorului, redac-
torilor și colaboratorilor Ei le dorim
sănătate și putere, ca să poată lupta
și în viitor cu aceiași tărie și energie
ca în trecut întru ajungerea scopului
măreț — al fericirii neamului ro-
mânesc!

Petru Chereșteșiu protop. gr. cat.,
Ioan Melian preot, Paul Bocca preot, Dio-
nisiu Deac preot, Ambrosiu Plaian preot,
Andrei Todoranu propr. Tipografie „Au-
rora, Vasile Suciu, Ioan Russu contabil,
Gavriil Pușcașiu inv., Ioan Pașca paroch în
Geaca, Ioan Boer prof. în pens., Simeon
Pleban, Lazar Cosma, Ioan Rusu preot gr.
cat., Nic. Tiucu preot, Auxentiu Mureșan
preot, George Pop, Gavriil Mureșan invăt.
pens., Vasiliu Cosma cantor, Georgiu Pop,
Iuliu Pop preot gr. cat., Iacob Morga preot
Oena Dej, (indescifrabil) primar Micula.

Ileana Mare, 24 Martie v. —

Când „Gazeta“ își serbează jubileul
de 7 decenii îi doresc s'ajungă a' l
serba și cel de 7 secolii, și „Gazeta“
și poporul român cu satisfacție să
privească peste trecut și să dea laudă
și mulțumită lui Dumnezeu, că i-a
succes a realiza idealul neamului
nostru.

Dr. Victor Pop,
advocat.

Sân-Georzul român, 24 Martie v.

— Doresc viață îndelungată atât „Ga-
zetei Transilvaniei“, acestei foi atât
de însemnate pentru neamul românesc
cât și actualului director și redac-
torilor ei.

Dr. Andreiu Monda,
medic.

Dabjon (Sălagiu), Martie 24 v.

— Primiți și felicitările mele la ju-
bilenul de 70 ani al „Gazetei Transil-
vaniei“.

Florian Cocian,
advocat și abonent de 36
ani al „Gaz. Trans“

Șiermașul-mare, Martie a. c. Cu

ocaziunea jubilenului de 70 ani al
scumpului nostru ziar „Gazeta“ Vă
trimt cele mai călduroase felicitări,
dorindu-Vă mulți ani ca să ajungeți
și jubileul „Gazetei“ de 100 ani.

Pompeiu Botezan.

Camera ungară va lua vacanțe de
Paști începând de Sâmbătă 11 Aprilie
până în 29 Aprilie. În cazul când desba-
tarea proiectului revizuirii nu se va ter-
mina până Sâmbăta viitoare, vacanțele vor
fi de o mai scurtă durată și ședințele se
vor relua deja în 22 Aprilie.

Toistoi insultat în camera austriacă.
S'a făcut oarecare zgomot în urma faptu-

lui, că deputatul creștin-social Bielohlaweck
întrerupând pe un vorbitor, care amintise
de Tolstoi, a exclamat: Tolstoi »ist ein al-
ter Tepp« (o rablă bătrână), ein Trottel
(hăbăuc). Din cauza aceasta Bielohlaweck a
fost luat la refect în pressă, eară în șe-
dința camerei dela 6 Aprilie, deputatul po-
lon Cliboviczky a adresat o întrebare pre-
ședintelui despre aceia: Ce măsuri vrea să
ia în viitor, ca persoane străine, cari nu
ararțin camerei, să nu mai fie vătămate de
vorbitorii din cameră.

Președintele Weisskirchner a răspuns
imediat spunând că n'a prezidat atunci, când
s'a adus în discuție persoana marelui cu-
getător și poet Tolstoi, prin urmare n'a
putut să admonizeze pe întrerupători, nu
pregetă de a-și exprima părerea de rău a-
supra acestui caz, și e de părerea tutulor
cari zic că nu corespond cu vaza parla-
mentului, când în acesta se folosesc cu-
vinte insultătoare. Toți au aprobat, numai
Bielohlaweck n'a fost mulțumit cu decla-
rarea președintelui afirmând, că el n'a voit
să vatăme pe Tolstoi.

N'a vorbit despre el însuși, ci numai
a întrerupt pe deputatul Pernersdorfer (so-
cialist) care a zis: »Tolstoi afirmă, că cea
mai frumoasă locuință pentru un om de
treabă e închisoarea«. L'am întrerupt și am
zis: Atunci Tolstoi este o rablă bătrână,
dacă afirmă aceasta. N'am avut deci inten-
țiune să atac pe Tolstoi. Dear fi zis chiar
Goethe aceasta, răspundeam tot așa. De
aceia nu-mi revoc cuvintele.

Legi promulgate. Eri s'au promulgat
prin »Monitorul Oficial« al României; legea
pentru reorganizarea comunelor rurale,
acea pentru reorganizarea jandarmeriei ru-
rale și legea pentru înființarea unei direc-
țiuni a poliției generale a statului.

Congresul panslavist. Ziarele ceche
anunță că cu prilejul prezenței generalului
Wolodomirov în Praga, a fost ventilat în
consiliul național cech și cestiunea congre-
sului panslavist. Comitetul parlamentar din
Viena, în care sunt reprezentate toate par-
ticidele slave, a convocat o conferință intimă
la Praga pentru stabilirea programului con-
gresului panslavist.

Noul prim-ministru al Angliei. Se con-
firmă în mod oficial că regele Angliei a
primit demisia primului-ministru Campbell-
Bannermann. Regele Eduard, care acum se
află la Biarritz, a primit luni demisia fos-
tului său prim-ministru, precum și scri-
soarea acestuia prin care recomandă re-
gei ca succesori al său pe Asquith, actualul
ministru de finanțe. Primind demisia d-lui
Bannerman, regele Eduard și-a exprimat
regretul de a se despart de fostul său
colaborator și i-a urat acestuia o grabnică
restabilire. În același timp regele l-a che-
mat la Biarritz pe Asquith pentru a-i în-
credința prezidenția cabinetului. Odată cu
Campbel Bannermann a demisionat întregul
cabinet, aceasta pentru că ministrii actuali
să pue la dispoziția noului prim-ministru
portofoliile lor. Este însă sigur, că regele
în înțelegere cu noul prim-ministru vor
respinge demisiile celorlalți ministri. Re-
maniarea cabinetului se va face abia în
vacanța de Paști, dacă nu chiar și mai
târziu, pentru a se evita oarecare conflicte
politice.

Noul prim-ministru, Asquith, odată
cu conducerea cabinetului ia și conducerea
partidului liberal. Cu el va începe o eră
nouă în politica engleză. În tinerețe As-
quith a fost avocat, și a ajuns în scurt
timp, cunoscut în toată Anglia. El e un
om foarte energic, care a reușit să răpue
pe toți adversarii săi. În cestiunile inter-
naționale lumea politică a contat în tot-
deauna la influința lui Asquith. Astfel în
cestiunea Macedoneană, atitudinea Angliei
a depins în mare parte de voința lui As-
quith. Intre altele declarația ministrului
de externe Grey, în cestiunea aceasta, este
opera lui Asquith.

1) A se vedea și n-rii 273, 279 și 282 ai
„Gaz. Trans“ din 1907 și n-rii 2, 11 și 27 din a. c.

Din dieta ungară.

În ședința de ieri a dietei s'a terminat în mod subit desbaterea specială a articolului 2 a proiectului de revizuire în urma atitudinii provocatoare a vice-președintelui Rakovsky, care a detras cuvântul aproape tuturor deputaților naționaliști și disidenți, cari au luat cuvântul în ședința de ieri. Despre decursul ședinței de ieri, care a fost din cale afară turbulentă, aducem amănunte la ultime știri.

În ședința de luni au luat cuvântul contra proiectului revizuirii, deputații Maniu, Damian și Farkashazy. Dep. Maniu a vorbit timp de aproape trei ore combătând proiectul și prezentând mai multe amendamente. Iată în extras ce a zis d-l Dr. I. Maniu:

Domnilor deputați! În ultima analiză motivele cari ne-au îndemnat să combatem proiectul de revizuire sunt chiar dispozițiile cuprinse în articolul al doilea — ce se discută acum — dispoziții cari constituie un adevărat atentat la libertatea cuvântului.

Cu prilejul discuției generale am dat deja expresie părerii noastre, că pe lângă un regulament revizuit de felul celui de față nu va putea munci decât un parlament, care într-adevăr va exprima voința majorității țării. De data aceasta mă voi ocupa cu chestiunea cum ar trebui să fie președintele căruia putem să-i încredințăm atribuții atât de discreționare. Eu îmi i-au voia a prezenta în chestia aceasta un proiect de rezoluție cu cuprinsul (cetește): »Camera hotărăște că președintele nu poate fi membru nici unui partid politic și nu poate face parte de nici un club politic!»

Să nu credeți, domnilor, că cererea aceasta e o cerere exagerată. N'am decât să mă refer la parlamentul englez, ca să vă dovedesc că există parlament al cărui președinte nu face parte din nici un partid politic. Dr. Maniu dovedește cu temeinicie justetea cererii, invocând argumente puternice și cetind declarații de-ale marilor bărbați de stat ai Ungariei.

În același timp prezintă, drept completar, și un al doilea proiect de rezoluție, cerând dela cameră să hotărască că »atribuțiile, ce le acordă proiectul de revizuire, îl vizează numai pe președintele Camerei și nu pot fi cedate vicepreședinților». E convingerea mea adâncă că dacă d-voastră veți primi proiectul acesta de revizuire vi se impune și datoria să primiți proiectele mele de rezoluție, căci numai astfel se poate garanta și asigura imparțialitatea conducerii ședințelor.

Analizează apoi, rând pe rând dispozițiile articolului și propune mai multe amendamente, stăruiind mai ales asupra puterii discreționare, ce i se dă prin proiectul revizuit președintelui și asupra dispozițiilor ce se refer la votare și modalitățile ei și atrage atenția Camerei asupra unei anomalii.

La articolul întâu d-l deputat Fr. Szekcsák a prezentat un proiect de rezoluție care n'a fost primit din partea camerei. D-l Mérey, în numele majorității, a prezentat la articolul al doilea mai multe amendamente între cari unul o aproape din cuvânt în cuvânt identic cu amendamentul d-lui deputat Szekcsák. Dați-mi voie, domnilor, dar oare ați fi respins d-voastră amendamentele și în cazul dacă s'ar fi citit înainte de votare? Nu vreau să dovedesc prin întrebarea aceasta decât

faptul, că nu a fost corect de a nu se da cetire amendamentelor prezentate d'n partea noastră, căci au cuprins multe idei și modificări sănătoase.

Dr. Maniu, după ce a fost de două ori provocat de președinte să rămână la obiect, roagă camera să primească amendamentele sale și să dispună imprimarea lor. Preș. consultând camera constată, că majoritatea nu și-a încuviințat cererea.

Al doilea orator e dep. V. Damian, care spune, că vederile deputaților naționaliști, în ce privește proiectul de revizuire, nu s'au schimbat în cursul discuției asupra articolului întâu. Considerațiile aceste ne îndeamnă să luăm cuvântul și la articolul al doilea și să arătăm și la acest loc primejdiile ce le involvăm pentru adevăratele principii ale parlamentarismului revizuirea regulamentului. Oratorul analizează apoi dispozițiile articolului al doilea, se alătură la amendamentele propuse de deputații naționaliști și prezintă un proiect de rezoluție, prin care cere ca numărul deputaților cari vor fi chemați să verifice ziarul stenografic al ședinței să se ridice la 50. Termină rugând Camera să primească proiectul său de rezoluție și cere imprimarea lui.

Ultimul orator a fost dep. disident Farkashazy, care a prezentat de asemenea mai multe amendamente.

Representarea poporului român bucovinean

în convoiul festiv jubilar din Viena.

Din incidentul jubileului de 60 ani de domnie a Maj. Sale monarhului, se va aranja în Viena un impozant convoi festiv jubilar, în care vor fi reprezentate toate popoarele din Austria, prin urmare și frații noștri bucovineni. »Societatea pentru cultura și literatura română din Bucovina» a și ales un comitet, care a fost însărcinat cu pregătirile pentru reprezentarea cât mai deamănă a poporului românesc în acest convoi jubilar.

»Apararea Națională», care ne sosește astăzi, ne surprinde acum cu următoarea știre:

»Chiar acum am primit știrea, că comitetul țării, la stăruința »comitetului central din Viena pentru aranjarea festivalului din incidentul jubileului de 60 ani de domnie al Maj. Sale împăratului», a designat pe pictorul Iwasjuk cu aranjarea grupelor populare din Bucovina în convoiul festiv. Această știre a produs în cercurile românești din capitală cea mai mare senzațiune.

Cu toate că la inițiativa noastră »Societatea pentru cultura și literatura română din Bucovina» s'a declarat gata de a lua în mână afacerea reprezentării poporului românesc la acest festival, alegând un comitet, compus din bărbați din toate păturile societății românești și din bărbați experți în această privință, s'a constituit deja la finea lunii Ianuarie; cu toate că el desvoaltă o activitate deosebită și a delegat pe pictorul academic, prof. Eugen Maximovici și pe redactorul foiișlegilor imperiale din Viena, Dr. Grigori cav. de Pantazi, să se pună în legătură directă și personală, cu comitetul central din Viena pentru a fixa amănuntele participării poporului românesc la acest festival, ne trezim de odată că un Rutean este însărcinat cu executarea artistică a aranjamentului dife-

ritelor grupe românești. Nu contestăm talentul artistic al d-lui Iwasjuk în ale picturii, dar contestăm aptitudinea d-sale de a aranja grupele românești, deoarece d-sa ca rutean, nu s'a interesat nici când de portul poporului nostru. Dacă celelalte popoare 'l vor accepta pe d-sa, noi nu vom avea nimica în contra; dar noi protestăm cu toată energia contra designării acestui bărbat pentru aranjarea artistică, deoarece avem artiștii noștri români cu cunoștințele necesare, cum e d-l prof. Maximovici, d-l Dr. Grigori Pantazi, d-l prof. Bărgăuan, d-l sculptor și pictor Roșca etc., bărbați, cari ne dau garanță deplină, că sub conducerea lor aranjamentul va fi încoronat de succes splendid.

Și credem a vorbi din inima tuturor Românilor, dacă declarăm, că decât să fim conduși de acest domn, mai bine ne retragem dela acest festival, rămânând ca sentimentele noastre de iubire și venerațiune către persoana Majestății Sale să le manifestăm demn în alt mod.»

O întrunire de protestare

a studenței române din Bucovina.

Duminecă a avut loc la universitatea din Cernăuți o întrunire de protestare a studenților români în afacerea catedrei pentru istoria Românilor. După cum se știe, ministrul cultelor al Austriei a însărcinat pe d-rul Milcovici, ca dela toamnă să înceapă la universitate un curs de istoria Românilor. Studenții și deputații români cer însă o catedră proprie, la care să fie numit un profesor român. La întrunire s'a primit o telegramă de salutare din partea studenților români din Viena.

Cu posta de ieri am primit din Viena următoarea scrisoare, adresată comitetului studenței române din Viena, de către studența din Cernăuți:

Onorată Redacțiune! Rugăm să binevoii a publica această epistolă a studenței române din Cernăuți către comitetul studenței române din Viena, ca astfel publicul să fie informat mai bine despre cererile noastre juste în chestiunea universității. Vă mulțumim deci anticipativ pentru ajutorul ce ne veți acorda în lupta noastră.

Viena, la 5 Aprilie 1908.

Cu toată stima:
»Comitetul studenței rom.»

Fraților!

La căldurosul Vostru apel izvorit din cele mai senine și avântate sentimente naționale ne alăturăm și noi conduși de aceleași ideale și de aceeași dragoste pentru propășirea culturală a neamului nostru.

Ideea înființării cătorva catedre la universitatea de aici cu limba de propunere românească nu este numai o dorință, ci o necesitate simțită de întreaga suflarea românească din Bucovina, care își afirmă dreapta sa pretenziune la o cultură națională.

Prin înființarea unei catedre de istorie a Românilor la universitatea de aici ni se dă prilejul de a desprinde de pe buzele unui profesor român în graiul nostru obârșia strălucită, luptele crunte încheiate neamului nostru, războaiele sângeroase pentru apărarea limbii, moșiei și legii străbune.

român e un om cu un car de minte. Spiritul lui ne-a creat o limbă de o plasticitate și claritate uimitoare. Și ne-a adunat o adevărată comoară literară.

E perfect adevărat că cultura noastră dela oraș a pierdut multe puncte de contact cu viața lui. Că ea trebuie dezvoltată în armonie cu tot ce e frumos și bun și caracteristic în viața țaranilor. Căci numai păstrând tot ce se poate păstra din ea, cultura noastră poate deveni națională. Și ea va fi națională sau nu vom mai fi noi. Noi ca națiune. Dar despre asta în altă formă pe larg. Țăranul nu urăște pe »domnie» și »boerii» cari merită iubire. Cel ce-și caută de moșii și trăiește la țară, dacă-i om drept și cu frica lui Dumnezeu și știe vorbi cuviincios cu țăranul, este iubit de ei ca un părinte. Dar părinte trebuie să fie. Toate astea-s chestii ce se pot discuta și rezolva fără nici o zguduire. Și sunt mai importante decât toate declarațiile electorale și toată ploaia zilnică de articole din gazete.

A zăpăci însă mințile țăranilor cu teorii febrile, a le exagera noile și drepturile »naturale» a le predica ateism și anarhism și a-i ațâța în mod sălbatec în contra clasei lor conducătoare și frești, este o crimă în contra întreg neamului românesc sau faptă de om cu minte de copil.

Suntem un popor puțin cunoscut în apusul cultural al Europei, dorim și crearea unei catedre de limba și literatura română la universitatea din Viena, pentru de a ne putea manifesta cultura și aspirațiile noastre în marele concert cultural al popoarelor din apus și a câștiga pentru tinerimea noastră din străinătate într-un centru al științelor un loc de cultivare a limbii și literaturii române.

Aderăm deci din toată inima la întreprinderea aceasta curat românească și avem firma speranță, că deputații noștri călăuziți de aceleași gânduri și sprijiniți de toți Români din Bucovina vor duce-o la bun sfârșit.

Cernăuți, la 25 Martie 1908.

Cu dragoste frățească: Pentru studențimea română: Silviu Dragomir m. p. Nicu I. Popescu m. p. Ioan Brăteanu m. p. Nicolai Colos m. p. C. de Vlad m. p. Vasilie Lițu m. p. Ioan Nisou m. p. George Malcinski m. p.

ȘTIRILE ZILEI.

— 26 Martie v.

Vizita studenților români la Viena. Pentru primirea studenților din România cari vin să viziteze Viena cu prilejul jubileului, a fost ales un comitet compus din generalul Lupu, consilierul de curte Moraru, medicul dr. Lazăr Popovici, arhitectul Cezar Popovici, Mihai Popovici, Reuss și d-rul Cioban.

O mănăstire gr.-or. de călugărițe în Cernăuți. Având în vedere efectele salutare ale instituțiilor de acest fel de prin alte țări, Arhiepiscopul și Metropolitul dr. Vladimir de Repta a cumpărat din ale sale o casă în apropierea spitalului din Cernăuți (str. Vânătorilor No. 2 a), a întocmit-o ca cele trebuincioase și a dăruit-o pentru o mănăstire gr. or. de călugărițe îngrijitoare de bolnavi. Casa cu întocmire reprezintă o valoare de 25.000 de coroane. Cu această fundațiune, serie »Apararea Națională» din Cernăuți, I. P. S. Sa a pus în anul jubilar al Maj. Sale împăratului și în sensul nobililor intențiuni ale Majestății Sale, temelic pentru o instituțiune eminent umanitară, care e menită a aduce foloase neprețuite omenimei suferinde. La stăruința I. P. S. Sale a fost încuviințată înființarea acestei mănăstiri cu prea înalta rezoluțiune împărătească din 12 Ianuarie a. c. Capela întocmită în mănăstire I. P. S. Sa a sfințit-o Sâmbătă în 8/21 Martie a. c. De prezent se află în mănăstire sub conducerea priorei Maria Cerniavski-Cernescu 15 candidate, dintre cari o parte fac deja serviciul de îngrijitoare la bolnavi în spitalul țării. După câștigarea cunoștințelor și dexterității necesare, ele la caz de trebuință, vor fi aplicate ca îngrijitoare la bolnavi și în case private.

Administrator al episcopiei de Carlevoș a fost numit episcopul sârb Bogdanovici.

Promoțiune. Ioan Florian din Mădărașul de Câmpie în 4 Aprilie a fost promovat de doctor în medicină la universitatea din Budapesta.

Arestarea unui înalt demnitar turc. Din Constantinopol, se anunță că șeful poliției secrete, Semi-bey, a fost arestat. El

FOILETONUL »GAZ. TRANS.»

Demagogie criminală.

De Aurel C. Popovici.

— Fine. —

Explicați unui cărd de copii în câteva cuvinte mecanismul statului. Complexitatea și străjnicia lui. Întrebați-l apoi: vă place să trăiți astfel forecați? Sau să fie fiecare liber a face ce-l taie capul? Răspunsul nu poate fi îndoielnic. Cum o să priceapă un copil rostul statului ca singurul izvor al libertății, al drepturilor sale, ca singura garanție a existenței sale? Și întrucât sunt socialiștii și anarhiștii mai pricepuți decât copiii în aceasta chestie? E exact aceeași mentalitate și sentimentalitate. Numai că anarhiștii și socialiștii sunt copii rău nărașiți. Au fost crescuți după cea mai mizerabilă pedagogie »domnească», după scrierile lui I. I. Rousseau și ale elevilor lui. Că socialiștii vor stat, și încă stat-cazarmă, iar anarhiștii nu vor stat de loc — această deosebire nu-i decât aparent. În nici un caz nu-i esențială. Pentru că de fapt și unii și alții lucrează la desființarea statului. Numai că unii procedează inconștient, iar ceilalți cu plan determinat. Rezultatul însă are să fie acelaș.

Un stat nu poate exista decât prin mulțumirea poporului său. Una din problemele sale este dreptatea. În toate afacerile. Iar dreptatea cere d. p. între altele, ca țăranul să nu fie înșelat, să nu fie jefuit în afacerile lui, în averea pe care și-a putut'o agonisi cu munca și destoinicia lui sau pe altă cale legală. Și exact acelaș drept îl are și »domnul» în afacerile lui. Dar tot dreptatea cere ca conducerea statului s'o aibă cel ce se pricepe la ea. (Chestiunea esențială a modalității, a »garanței», o rezervăm pentru altă dată). Și acest lucru nimeni nu-l înțelege mai bine decât țăranul, din orice țară ar fi el. Pentru că în orice țară, el e mai vechiu și mai băștinăș decât toți teoreticienii. Pentru că el în țară trăiește, iar teoreticienii visează. El nu trăiesc în nici o țară. Patria lor e de regulă în nori. Și bine ar fi dacă s'ar pogori mai rar pe pământ. Țăranul știe foarte bine ce se poate și ce nu se poate. Pentru că vederea lui e ageră. Teoreticianul însă e orb de un ochiu, iar cu celălalt nu vede. Țăranul știe că nu tot ce zboară se mănâncă. Pentru că el din moși strămoși a moștenit un dar prețios pentru viață: bunul simț și buna cuviință. Lucruri de lux în ziua de azi. Mai ales la mulți teoreticieni. Țăranul d. p. nu e obraznic. El nu face paradă cu mica lui știință, cu spiritul lui. Și totuși țăranul

Și astfel: în situația noastră geografică expusă, în luptă continuă și grea cu Ungurii și cu Bulgarii, în antagonismul nostru secular și ireductibil cu nesfârșita împărăție rusească, în o latentă criză morală — amatori de simetrii utopice, ignoranți infumurați și câțiva Pușcă-in-Lună gălăgioși se improvizează nu numai advocați ai »muncitorilor» și ai țăranimii, ceea ce n'ar fi nimic, dar și »reformatori» ai întregii noastre ordini sociale. Și până să-și realizeze mărețele lor fantasmagorii, eaută să dărâme toate temelile existenței noastre naționale. O națiune nu e decât o mare familie. Copilul care atentează la familia și capul ei este un copil denaturat. Locul paricidului e în pușcărie sau în casa de nebuni. Nici demagogii în general, și mai ales cei de această speță, nu stau departe, politicește vorbind, de copiii denaturați de paricizi. În contra lor și în contra unor asemenea criminale încercări, trebuie să se ridice fiecare Român de bine. Neamul smintitului antic, care a dat foc templului dela Efes, nu va dispărea niciodată. E însă de datoria oamenilor cu mintea normală, a lua din timp măsuri și măsuri energice contra vânătorilor deasemenea gloriei herostatice.

(„Conv. Liter.”)

a arestat doi ruși, cari se păreau suspecți. S'a dovedit însă că aceștia erau doi prinți. Ambasadorul rus a cerut satisfacție, în urma cărui fapt s'a decis arestarea lui Semi-bey.

O carte de mare valoare. Antiquarul vienez Rauschburg, a reușit să-și procure „Legenda de aur din Kaxten”, tipărită la 1492, care din cauza rarității ei are o foarte mare valoare. Cartea aceasta conține traducerea legendelor sfinte, făcute de episcopul Voradini. Cartea s'a tipărit la Westminster în 9 exemplare.

Prăbușirea unor case. Din Londra se anunță că luni dimineață s'au prăbușit mai multe case în cartierul Chattus. Au fost acoperiți sub dărâmături 65 de oameni. Mulți din ei au fost omorâți.

Alegerile din Portugalia. În două circumscripții ale orașului Lisabona, au avut loc grave turburări. A fost nevoie de intervenția armatei. Au fost mulți morți și răniți. Numărul exact al victimelor nu se cunoaște încă. Într-o singură stradă s'au găsit 3 morți și 12 răniți. Din 146 deputați, câți urmează a fi aleși peste tot, au fost aleși până acum 98; toți aceștia sunt din partidul monarchist.

Marele incendiu din Strassburg. Fabrica de hârtie Hubert din Strassburg, s'a aprins luni în urma unui defect al mașinii electrice. A ars toată fabrica și marele depozit de hârtie din curtea fabricii. Pagubele sunt foarte mari.

Un proprietar împușcat de un țaran. Din Bârlad se anunță că proprietarul Dumitru C. Lazare din Tecuciu a fost împușcat mortal în sala pașilor pierduți dela tribunalul local de săteanul Vasile C. Miora din comuna Rădești, cu care avea luni un proces de bani. Fără a opune nici o rezistență criminalul, care se plimba în jurul victimei sale căzute la pământ, a fost condus în cabinetul procurorului, unde în fața substitutului Albu a fost provocat să dea seamă de fapta comisă. Cazul a emoționat adânc pe toți ce se aflau în sala palatului de justiție, în momentul săvârșirii crimei.

Un urât obicei în America și la noi. Un talentat ziarist francez a publicat în „Le Matin” un frumos capitol de moravuri americane. Obiceiul murdar al scuipatului pe jos, în tren și tramvaie, în localurile publice și chiar pe strade, este asimilat în Statele Unite, cu delictele cele mai grave din codul penal și pedepsit mai greu chiar ca un atentat la bunele moravuri, ori de cât un simplu furt. Individul necuviincios, care își permite să infrângă regulamentele polițienești în această privință, nu numai că plătește amendă, dar este băgat și la pușcărie. Amenda se poate urca până la 500 dolari, sau 2625 lei în monedă românească, iar închisoarea nu este mai mică de două luni. De sigur, să plătești 2500 lei și să faci încă și 60 de zile pușcărie pentru un scuipat, este prea scump și, între noi rămâne vorba, nu face. Totuși, numai așa au ajuns Americanii să asigure higiena publică, în marile centre populate, în care se îngrămădesc oameni din toate părțile globului. Cât de departe suntem noi de aceste moravuri și cât de completă este lipsa noastră de educație, în această materie, ne-o dovedește o întâmplare petrecută mai zilele trecute la Senat, cu ocazia discuției Casei Rurale. Un ilustru orator al opoziției s'a oprit în mijlocul discursului său, pentru a scuipa, în fața biroului, fără nici o considerație pentru asistența care-l asculta. În Statele-Unite, o asemenea necuviință ar fi fost imediat reprimată și delicentul, ori cât ar fi fost el de mare personaj, ar fi fost înhățat de guler și condus la magistrat. — »Ref.«

Întâmplarea mântuiește viața unui om. În Konstanjeve un petrar era ocupat într-o mină adâncă de peatră. La un moment dat auzi el cum măraie un câine. Curios să vadă ce e, ieși petrarul din mină. Bietului câine i se prinsese piciorul într-o cursă de fier pusă anume pentru fiare sălbatice. Se înțelege că el scăpă pe bietul animal, dar se mântui și el de un și mai mare pericol. În absența lui se russe o stâncă, rostogolindu-se chiar pe locul unde lucrase el și desigur acest bolovan l'ar fi strivit pe bietul om, de nu ieșea să scape câinele din cursă.

Consemnările despre măsurarea dărilor de casă atât după clasă cât și după chirie, pe anii 1908—1910 sunt puse la dispoziția fiecărui contribuabil în decurs de 8 zile, adică din 9—17 Aprilie st. n. dela 8—12 oare a. m. la oficiul de dare orășenesc. (Vezi publicațiunea No. 3443/908 de pe pagina 4).

Pentru câteva ziare românești.

În unele ziare frunțase ale noastre (numele lor nu-l amintesc) de luni întregi, apare cu regularitate îndărătnică și enervantă o inserțiune — reclama unei firme comerciale care pentru ofertul articolelor sale de consum: cafea, ciocolată, etc., folosește drept motto de reclamă și negot, versurile ideale ale poeziei lor no-trii: Alexandri și Bolintineanu, versuri înălțătoare, cu altă frumoasă menire, folosind înțeleșul lor ca reclamă de mărfuri și geșefterie.

Pentru orientare las să urmeze modul cum se folosesc aceste versuri:

»Hai să dăm mână cu mână
Cei cu inimă română

și numai dela comercianți români să cumpărăm.

Cineva cumpăra, etc., etc.«

— x *Viiilor de aur româneștii* are dacă numai dela comercianți români va cumpăra.

Cereți preț-curent românesc dela comerciantul român, etc., etc.«

Am tot așteptat doară, doară din și-lrul numeroșilor cetitori se va ridica vre-un glas de protestare împotriva purcederii a-cestuia, ce ne jicnește simțul și turbură memoria scumpă a barzilor neamului nostru. Credeam că după atâta repetare redacția numitelor ziare va observa aceasta profanare îndărătnică și va rectifica eroarea. Dar așteptarea mea fu zadarnică.

Imi ridic deci glasul meu, împotriva acestei lipse de respect, împotriva ofenței ce se aduce poeziei și poeziei românești — pusă în serviciul atât de profan al reclamei.

Nu sunt împotriva reclamei, trăim așa zicând în secolul ei. Să sprijinim comercianții români. Ne doare însă modul acesta nou de reclamă jignitoare.

Azi-măine, ne vom trezi, că se folosesc drept reclamă, citate din alți poeți, amestecând și profanând idealul aurului și scrisul acestor suflete mari, a acestor regi ai cugetării în reclama zgomotoasă a negoțului, vătămând simțul de venerație și cultul și moralul inimilor noastre.

Intrați cu sfîntenie în templul sufletelor noastre: respectați tezaurul neamului nostru.

Respect și venerație se cuvine cântăreților neobosiți ai neamului nostru, respect poeziei noastre.

Atrag atențiunea redacțiilor, cari au trecut cu vederea aceasta greșală și cred că se va face convenita rectificare.

Bistrița.

Emil A. Chiffa.

Francmasoneria în România.

Marele maestru al logei francmasonilor din România, d. căpitan Moroiu, a acordat — scrie »Reforma« din București — un interviu, în care a spus multe lucruri interesante.

Masoneria ar fi fost introdusă în țară la noi, în timpul domniei lui Costantin Mavrocordat, adică în prima jumătate a veacului al 18-a, de către italianul Iuliu Cara, secretarul acestui hospodar.

D-l căpitan Moroiu vede chiar o influență a ideilor umanitare ale francmasoneriei, în marea reformă cu care Constantin Mavrocordat s'a ilustrat, desrobind pe țărani, cari până la dânsul erau sclavi, legați de moșia unde locuiau, în tocmai ca și țiganii.

După d-l căpitan Moroiu ar mai fi fost masoni poetul Ienăchiță Văcărescu, care a trăit la finele veacului trecut, Tudor Vladimirescu, frații Goleșcu, I. Heliade Rădulescu, profesorul Gheorghe Lazăr, C. A. Roseti, generalul Davila și încă mulți alții, de al căror nume nu-și mai amintește marele maestru al logei române.

De la C. A. Roseti, d-l căpitan Moroiu posedă chiar o scrisoare, pe care o păstrează ca pe un scump și sfânt document. Din cuprinsul ei, se poate vedea cât de apreciată era ideea masonică de bărbății luminați ai țării.

Fără să punem la îndoială afirmațiunile neobositului maestru mason, rămâne totuși să se dovedească, în mod istoric, temeinicia lor. Ne vine în adevăr greu să credem în francmasoneria lui Tudor Vladimirescu, a poetului Ienăchiță Văcărescu și a atâtor alții pe cari-i înșiră d-l căpitan Moroiu. De unde oare, ar fi putut ei să-și aproprieze ideile masonice?

Săptămâna sângelui.

Din Macedonia »Românul dela Pind« primește următoarele:

N'am putut găsi un titlu mai neme-rit pentru cele ce se petrec acum aici. În adevăr de mai multe zile în Macedonia curge din belșug sânge omenesc. (Se varsă și sânge de oi, miei, capre, etc., dar numai atunci când bandiții greci vor să facă dovadă neîntreutei lor vitejii).

Acum nu e zi dela Dumnezeu, în care să nu primim cât mai multe vești despre omoruri, ciocniri, vărsări de sânge. Primele cuvinte, cu cari se întălesc doi oameni, sunt acestea: ce crime s'au mai comis pe ziua de azi?

Și începe pomelnicul: la Salonic, de pildă, Grecii au săvârșit un nou atentat, în districtul Vodena s'au bătut Turcii cu Bulgarii, în districtul Carafaria, Turcii cu Grecii, ori Grecii au atentat la viața altor Români, în Vilaetul Cosova o bandă sârbească a fost distrusă, în părțile Florinei ori Castoriei, bandele bulgărești s'au ciocnit între dânsese etc. etc.

Și așa, în toate părțile, în sus și în jos, la dreapta și la stânga se varsă sânge, se omoară oameni, viața a ajuns să nu mai aibă nici un preț.

Iar săptămâna aceasta prezintă o particularitate a ei și anume: au dat victime, aproape proporțional de egale, toate naționalitățile din Turcia. Au fost ucși antații, șefi de ai lor, ofițeri elevi chiar, au căzut prinși de vii ori omorâți șefi și simpli comiți bulgari, au fost distruse bande sârbești. La rândul lor Turcii n'au obținut succese ușoare: și dânsii au avut de înregistrat pierderi dureroase. Doi ofițeri și mai mulți soldați au căzut victimă datoriei lor.

Bine înțeles, că Românii nu sunt printre fericiiții muritori, cari să fie scutiți și să fi fost la adăpost.

Cu bieții Români se petrece ceva trist de tot. Românii naționaliști, sunt urmăriți cu cea din urmă furie și asasinati fără nici o cruțare de antații și teroriștii greci. Cei grecomanii sunt omorâți de Bulgari, ba chiar deseori și de înșiși Grecii, cari n'au încredere în sentimentele lor ele-nești și cari — de altfel cu drept cuvânt — îi bănuiesc că într-o bună dimineață, când va înceta regimul sălbătăciei teroriste, ei se vor grăbi să reintre în rândurile de cinstite ale naționaliștilor.

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 8 Aprilie. — După ce i-a succes guvernului să facă să i-se voteze partea I a propunerii de revizuire, care este cea mai capitală, era de prevăzută, că va isbuti curând și cu celelalte două părți.

În ședința de ieri a camerei s'a primit și partea II-a a propunerii revizuirii, nu fără ca vicepreședintele Rakowsky, care a prezidat și fi dat o nouă probă despre violența sa în conducerea dezbaterilor.

Revizuit ori nerevizuit regulamentul se calcă și deputații naționaliști în frunte cu Dr. Maniu înzadar protestează contra procedurii volnice, căci președintele le retrage cuvântul și majoritatea trece cu sgomot și cu urlete preste protestele lor la ordinea zilei.

Deputatul Vlad a făcut unele amendamente. Președintele și alții din majoritate l'au întrerupt mereu. Președintele i-a imputat că ar face ca Croații și ar spune una și aceeași a doua și a treia oară. Vlad a protestat și și-a terminat vorbirea.

Nu așa de norocoși au fost alți deputați, precum deputatul român Dr. Stefan Petrovici, care vrând să prezente vr'o 25 de propuneri a fost întrerupt în cetirea lor și președintele i-a detras cuvântul.

Disidentul Faskashazy a fost chemat la ordine, fiindcă a zis: »Așa-e! Președintele apără și părtinește interesul majorității«, precum și este în adevăr. Deputatului Molnar Ienö, președintele i-a interzis să întrerupă. Molnar vrând să se aperse, președintele i-a detras cuvântul. După ce i-a detras cuvântul și deputatul Petrovici, Dr. Maniu și Ivanka au sărit în apărarea acestuia. Lui Ivanka i s'a luat cuvântul, Maniu abia a putut protesta. Vlad strigă: Trăiască gholitina! (sgomot mare). Președintele: Cine a întrerupt; Vlad: Eu. Președintele: Pentru această vătămare grosolană te chem la ordine!

Milan Hodza cere cuvânt la regulamentul și zice: După ce nu pot să dea expresiune liberă părerilor lor deputații clubului naționalist nu mai pot lua parte la... (mare sgomot) îndată ce președintele a înțeles încătrău vrea să bată Hodza, i-a retras acestuia cuvântul. (Eljen-uri și aplause.)

Toți naționaliștii, cari erau de față (vr'o 6—7) s'au ridicat atunci și au părăsit sala ședințelor.

După aceea s'a încheiat dezbaterile. Au urmat apoi discursurile propunătorilor și constatându-se că sunt 116 deputați de față și că prin urmare pot lua deciziuni valabile s'a primit și a doua parte a propunerii de revizuire.

Budapesta, 8 Aprilie. Corespondența „Keleti Ertesítő” anunță: Membrii partidului parlamentar naționalist au ținut azi după amiază la clubul naționalist o conferință, în care s'au discutat evenimentele din ședința de azi. Asupra conferinței, partidul a dat următorul comunicat: »Conferința constată n unanimitate că președintele a atacat în ședința de azi a Camerei cu aprobarea majorității, libertatea cuvântului și de acțiune în parlament și consideră atacurile aduse azi regulamentului camerei, ca întrecând pe toate, cari au caracterizat dezbaterile de până acum cu privire la revizuirea regulamentului camerei.

Procedul brutal, prin care președintele a împedecat pe deputații Petrovici, Ivanca și Hodja să-și prezinte propunerile, a hotărât pe deputații naționaliști să părăsească sala de ședințe.

Conferința a luat cunoștință cu aplauze de hotărârea deputaților de a nu mai lua parte la dezbaterile proiectului regulamentului camerei, deși deputații Bela, Suci, Stefan C. Pop, Blaho, Mihali și Novac, mai aveau intențiune să vorbească. Partidul consideră că aducerea proiectului pentru revizuirea regulamentului camerei s'a făcut cu o brutalitate, care nu e de demnitatea acestui regulament.

Membrii partidului nu vor mai lua parte la dezbaterile paragrafului al treilea al proiectului lui Emil Nagy pentru că nu vor să contribuie la încoronarea acestei opere.

Pe cât a fost cu puțință partidul și-a făcut datoria.

Budapesta, 8 Aprilie. În ultimul timp zările au anunțat o grevă a studenților români la gimnaziul român din Năsăud. Directorul gimnaziului, Ioan Ghetie declară acum într'un ziar de seară, că greva anunțată de ziare nici n'a avut loc și nu e adevărat că studenții au prezentat un memoriu, pe care profesorii l'au primit sub amenințarea studenților că nu vor mai intra în clasă. De fapt totul s'a redus la refuzul câtorva studenți de a intra în sala de curs. Ei au fost însă readuși la liniște prin intervenția directorului și a doua zi cursurile au fost reluate în ordine.

Bibliografie.

Mihai Eminescu. »Poesii«, o'no notiță biografică de Ioan Sânzulescu. Ediția II, completată și adăugită. Prețul 2 lei. Porto 10 bani.

Octavian Goga. »Poesii«, premiate de Academie. În Biblioteca pentru toți sub numărul 286—287. Prețul 60 bani. Porto 5 bani.

Haralamb Lecca. »Femeea îndărătnică«, comedie în 5 acte, tradusă după Shakespeare. (În Biblioteca pentru toți. No. 284, Prețul 30 bani. Porto 5 bani.

Vasile C. Osvald. »Băncile populare din România«. Cu un adaus informativ Prețul 1 coroană.

Ecaterina Colonel Steriăd. »Buna Me-nageră«. Carte de bucate practică, care conține rețete dela cele mai fine mâncări prăjiture, gelatine, creme, conserve, dulceturi, după bucoștăria fină din România. Prețul cărței e de 5 coroane, plus 30 bani porto.

»Compassul Românesc« de N. P. Petrescu partea I. și II. care conține și legea comercială. Se poate procura prin librăria A. Mureșianu, Brașov. Prețul ambelor tomuri 3 cor. plus 20 bani porto.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor respons.: Victor Branice.

(La cărțile aici înscrise este a se mai adăuga pe lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandare.)

„Opere complete” de N. Nicoleanu, C. Stamati și V. Cârlova la o altă intro singură Brașov. Prețul 1 cor. 50 plus porto 10 bani.

M. Sadoveanu. Amintirile căprării Gheorghită. Pagini 280. Prețul Lei 2. Din opere complete a lui Ioan Creangă a a. a. r. editia a doua. Prețul 1 cor. 50 plus 20 b. porto.

O. Goza „Poesie” din editia „Mi nerva” premiate de Academie și costă numai 1 cor. plus 10 bani porto

Nestor Urechia: „In Bucegi” (Narațiune) Format octav mare pagini 285 prețul 1 cor. 50 plus 20 porto.

Ludovic Daus: „Doamna Oltea (Mama lui Stelian cel mare) poem dramatic în versuri. Muica de d-l D. G. Chiriak Piesa aceasta s'a jucat pentru prima oară pe scena Teatrului național din București în seara de 19 Noemvrie 1904 la reprezentarea de gală dată cu ocazia jubileului de 400 ani dela moartea lui Ștefan cel mare. Poemul e scris pe 62 pagini. Costă 1 coroană plus 10 bani porto.

D. C. Moruzi: „Ruși și Români” c'o prefață de N. Iorga. Prețul cor. 1.50.

N. Iorga: „Negotul și meșteșugurile în trecutul românesc”. Prețul cor. 2.50.

„Doamne aj ta-ne”. Schițe din popor de Romulus Cioflec, à 2 coroane plus 10 bani porto.

Al. I. Odobescu opere complete. Vol. I. Pagini 360 Prețul Lei 1.50.

„Căluza stațiunilor balneare” de Aurel Scurtu. Prețul 1 cor. 50 fil. plus 20 bani porto.

Sandu Aldea „Cărticica plugarului” — 50 bani plus 10 bani porto.

„Donă neamuri” de Sandu Aldea cu cuprins următor: Un arăndaș, Despartire, La țară, A casa, Tăcere, Nepotul lui Mihail, Serii de iarnă, Invrăjbiții O afacere, La oaste, Alte invierii, Singură, Seceta Pierzanie, Ogorul strămoșesc Prețul 1 cor. 50 plus 20 bani porto

Romanul „Robia Banului” de Sofia Nadejde a apărut în o nouă editie și se află la tipografia și librăria A. Mureșianu în pret de 2 Lei plus 30 bani porto.

„Dacăși fi o pasăre” romanță frumoasă pentru voce și piano, cuvintele de I. Ioanovits, compus de d-l Ștefan C. Voi eu. op. 1. prețul 60 bani plus 5 bani porto.

„Geleșii”, comedie într'un act, după germană, de Moșul. Brașov. Tipografia A. Mureșianu 1905. O piesă foarte potrivită pentru diletanții noștri dela sate și orașe (pentru 3 domni și 2 dame). Prețul 40 fileri franco.

»Romana«

este titlul broșurei, care a apărut în editia tipografiei A. Mureșianu, cu descrierea și explicarea dansului nostru de salon.

„Romana” dans de colină în 5 figuri. Descrișă și explicată împreună cu muzica ei, după compunerea ei originală. Cu o introducere („in loc de prefață”) de Tunarul din Dumbrău, Popa. — Tipografia Aurel Mureșianu, Brașov 1903.

Broșura este în cuart mare, hârtie fină și tipar elegant, cu adăușul unei cole de note (muzica „Romanei” cu explicări) și costă numai 2 cor. 50 bani (plus 5 bani porto-postal) pentru România 3 lei.

„Romana” se poate procura de la tipografia A. Mureșianu, Brașov.

Avis!

Se caută revista „Preotul Roman” de N. F. Negruițiu din Gherla din anii 1881 și 1885, cine are această revistă și voeste s'o vândă să se adreseze la Laurențiu Sima preot Felsösözék p. u. Csizér, (Szilagy).

Nr. 3443/1908.

Publicațiune.

Pentru luarea în vedere a consemnărilor despre măsurarea dării de casă atât după casă, cât și după chirie pe anii 1908—1910.

După §§. 16 și 18 de lege XLIV. din anul 1883 se aduce la cunoștința publică, că On. Direcția de finanțe r. u. din loc a trimis la oficiul de dare orășenesc pentru stabilirea dărei.

Catalogul pentru darea după chiria caseilor și împărțirea lor după categorii

Acestea cataloguri sunt puse la dispoziția fie-cărui contribuabil în decurs de 8 zile, adică dela 9 A rile până inclusiv la 17 Aprilie 1908 st. n. dela 8 oare a. m. până la 12 ore a. m. la oficiul de dare orășenesc.

Contra sumelor de contribuție stabilite în aceste cataloage pot recura contribuabilii și anume:

a) Acei contribuabili, cari au fost deja taxați cu vre-o dare din cele specificate și anul trecut, în decurs de 15 zile, adică până inclusive 24 Aprilie st. n. 1908.

b) Acei contribuabili, cari pentru prima-oraă sunt taxați cu vre-o categorie de contribuția din cataloagele indicate în decurs de 15 zile, dela ziua în care li-sau înscris în foaia de dare sumele ce au a plăti. Recursul este a se adresa la On. Magistrat orășenesc.

Recursurile date după expirarea acestor termine se vor respinge ca întârziate. Totodată se provoacă toți proprietarii de case să prezente la oficiul de dare cu foaia de contribuție pentru a se scrie în foaia câtă contribuție au să plătească.

Brassó, 6 Aprilie 1908.

119,1-3. Oficiul de dare orășenesc.

Carti de rugăciuni.

Carte de rugăciune de Calistrat Cora sunt cu: Cor. 1.40, 1.60, 1.80, 2.40, 2.60, 7.—, 8.40.

Lauda lui Dumnezeu: costă —90, —60, 1.80, 2.10, 2.65, 2.80, 3.10, 3.50.

Cheia Raiului costă: —75, 1.20, 1.40, 2.—, 3.50.

Versurile născerii Domnului nostru Isus Christos, . . . —12.

Visul Născătoarei de D-zeu —12.

Sonorul său frumos răsuna în tările plâns-cânturii la mormântul Domnului nostru Isus Christos de Uscnescu, . . . —24.

Epistole a Domnului nostru Isus Christos ce a trimis'o Dumnezeu din ceriu, . . . —24

Aviz!

Subscriberul am onoarea a aduce la cunoștința Onor. public că mi-am deschis

Cancelaria advocațională

Zernești (Zernest),

Strada principală, în apropiere de judecătoria cercuală. Cu stimă

Dr. Ilariu Hoadrea, avocat.

112,5—

Nr. 4 99/1908

PUBLICAȚIUNE.

in 13 Aprilie 1908, la 9 oare a. m. se va ținea licitațiune publică cu oferte în scris în despărțământul al V-lea pentru afacerile economice al magistratului orășenesc, ce se află în localul primării din casele sub Nr. 5 în strada Aurarilor, etagiul al II-lea.

Scopul acestei licitațiuni este de a se da în arândă pe timpul dela 1 Mai 1908 până la 29 Septem. 1902 hotelul „COROANA” dimpreună cu localul de prăvălie și cu magazia adică arândarea hotelului „Coroana” deoparte, de altă parte închirierea localului de prăvălie dimpreună cu magazinul învecinat.

Condițiunile de ofert și ale contractului le poate ceti fiecare până la ziua de licitație în cancelaria sus-numită a magistratului.

Brassó, în 24 Martie 1908.

(118,1-2)

Magistratul orășenesc.

Nr. 113/1908.

PUBLICAȚIUNE

Joi în 16 Aprilie a. c. la 10 oare a m se va ținea în cancelaria subscrisei administrațiunei forestiere orășenești o licitațiune publică cu oferte pentru darea în antreprisă a clădirii unui grajd lângă casa forestieră din Stejerișul de jos.

Preliminarul de spese pentru acest edificiu se urcă la suma de 833 cor. 75 fileri.

Ofertele înscris, sigilate și pro-văzute cu un timbru de 1 cor. și cu un vadiu de 80 cor. au a se da în cancelaria subscrisei administrații forestiere până la 16 A rile e. c. la 10 o re a. m. Tot la acest oficiu se pot vedea și condițiunile de ofert, planul și preliminarul de spese.

Brassó, în 2 Aprilie 1908.

119,—2.

Administ. forestieră oraș. Timiș.

Anunț!

Am onoare a aduce la cunoștința On. public că salonul meu de croitorie pentru dame din 1 Aprilie 1908 începând va fi în

strada Porții Nr. 34.

Cu stimă

KLEIN K,

croitor de dame.

119,3-3.

La prea înalta poruncă a Maiest. Sale Apost. c. și reg.

XXVI. LOTERIE de Stat c.

pentru scopuri de binefaceri militare.

Loteria această unică în Austria legal concesionată conține 18.144 câștigi în bani gata în suma totală de 513.580 Cor.

Câștigul principal 200.000 coróne bani gata

Traue ea urmază irevocabil în 14 Maiu 1908.

Un las costă 4 cor.

Losul se capătă la secțiile loteriilor de stat în Viena III Vordere Zollamts strasse 7. Colectanții de loterie Traficor, la oficiile de dare, poste, telegraf și căi terate, zarafii etc. Paunri pentru cumpărători gratis.

Losurile se trimit franco.

Directia c. r. a loteriei

Secția loteriei de stat.

(1 03-10)

APĂ MINERALĂ PHOENIX DIN BUZIAS

La suferințe de rinichi și beșică. Superióra oricărei ape minerale.

PLĂCUTĂ, PUȚIN ACRISORĂ. FĂRĂ FIER, CONȚINE MULT ACID CARBONIC.

Că deosebite apă de masă răcoritoare.

Recomandat de medici.

Are efect escelent ca apă de cură la suferințe de rinichi, beșică, estar cronic de rinichi, formațiuni de peatră și boale catarale de secețiune. — La cerere trimite prospecte Administrația izvoarelor:

Directia băilor MUSCHONG în Buzias.

Vindere totală.

Pentru a face loc în prăvălia Filială din Strada Porții, vindem acolo haine gata pentru bărbați, băieți și copii, ieftin sub prețul ce costă, pentru desfacere totală.

Depner, Roth & Westemean.

Strada Porții (Vis-à-vis de Steaua reșic).